

[Jørgen Gram.]

Jeg henstiller til rette vedkommende — her må jeg vende mig til den højtærede stats- og udenrigsminister — om der ikke kan findes veje endnu til at bringe denne skævhed i danskhedens disfavør ud af verden.

Lad mig så nævne de kirkelige forhold i Nord- og Sydslesvig. Det er mig bekendt, at de tyske menigheder i Nordslesvig nyder en ubetinget gæstfrihed i de danske folkekirker, både med hensyn til gudstjenester og alle andre kirkelige handlinger; der er frihed for sproget, og der lægges ingen hindringer i vejen for benyttelsen af kirkegårde. Når de tyske menigheder indenfor den danske folkekirke har ønsket præster med tysk statsborgerret ansat som embedsmænd i folkekirken, har man muliggjort også dette, skønt ellers kun danske statsborgere ifølge loven kan blive embedsmænd. Må jeg spørge — det er ikke nogen bebrejdelse til den højtærede stats- og udenrigsminister — havde det ikke været muligt også at få den selvstændige, tyske landskirke i tale ved forhandlingerne i København eller Bonn og drøfte også dette spørgsmål? Jeg ved godt, at den højtærede stats- og udenrigsminister var forbundskanslerens gæst, men der må være en vej. Ikke mindst på dette område må det i dag være naturligt og i kirkens ånd at nå frem til et fredeligt, kristeligt samarbejde, ligesom det er tilfældet i Nordslesvig. Er det ikke muligt f. eks. for det ærede medlem hr. Hans Schmidt at tage et virkeligt initiativ? Jeg beder det ærede medlem udtale, om han ikke er enig med mig og kunne tænke sig at øve sin indflydelse og ikke helme, før man er nået frem til et virkeligt resultat, som vi ønsker det.

Jeg takker på mit partis vegne alle, der har medvirket ved den foreliggende sag, både de danske og dem på den anden side af forhandlingsbordet med den højtærede forbundskansler i spidsen. Jeg håber, at man forstår de danske bevæggrunde, for der skulle gerne komme et positivt resultat ud af forhandlingerne til gavn for alle parter i fremtiden. Kan den højtærede forbundskansler og den højtærede ministerpræsident von Hassel på en effektiv måde få administrationen og den sydslesvigske befolkning til at tilegne sig den gode ånd og den gode vilje, i hvilken Bonn-erklæringerne er kommet til verden, da er København-Bonn-

dagene en værdifuld episode. Vi håber det bedste.

Der er måske danske herhjemme og sydslesvigere, der vil spørge: Kunne I ikke finde vej til noget større; er dette nu alt? Jeg vil gerne svare både de danske sydslesvigere og frisere: I har de frie menneskerettigheder, vedtaget i FN, I har de specificerede grundlovsrettigheder, som gælder hele det tyske rige, I har Kiel-erklæringen, vedtaget i Kiel af landdagen. Den består stadig med alle dens specificerede anerkendelser og rettigheder til jer, og nu får I Bonn-erklæringen fra højeste autoritet i det tyske rige. Danskhedens eksistens og eksistensberettigelse er anerkendt i al dens alsidige virke og ret til selv at bestemme hjemme og ude. Ingen kan tage disse rettigheder fra jer, og ud fra dem må jeres selvopholdelsesdrift øves, og ud fra dem har I krav på og vil få støtte fra dem, I føler jer knyttet til.

Dermed anbefaler jeg på mit partis vegne forslaget til vedtagelse.

Det af den højtærede undervisningsminister fremsatte lovforslag går kort og godt ud på, at en paragraf på een linie udgår i lov nr. 412 af 12. juli 1946, som ændret ved lov nr. 214 af 7. juni 1952, den linie, der lyder: „Skoler med tysk undervisningssprog har ikke ret til at afholde statskontrollerede eksaminer.“

Det må her oplyses, at tysksprogede skoler havde haft mellemskoleeksamensret fra 20'erne. I 1933 fik den tyske privatskole i Aabenraa eksamensret til studentereksamen. I 1939 fik man tilladelse til tysksproget realeksamen i Tønder, i 1940 det samme i Sønderborg, i 1944 det samme i Haderslev. Det må så tilføjes, at disse sidste tilladelser sikkert blev givet under tysk politisk tryk. Vi ved også, at der har ligget en politisk handel bag oprettelsen af det tyske gymnasium i Aabenraa, men det må siges, at dette eller dets følger ikke rystede danskheden i Nordslesvig, måske det modsatte. Jeg vil ligeledes nævne, at ingen af de omtalte eksaminer gav ret til statsembeder og bestillinger.

Efter besættelsen kunne man slå fast, at den største illoyalitet mod den danske stat og det danske folk kunne konstateres blandt de unge, der havde gået i de tyske eksamensskoler. Der behøves derfor ikke i dag nogen undskyldning for, at eksamensretten i disse